Kvensk

Kvensk **(kvääni)**	
Klassifisering:	Uralsk austersjøfinske språk
Talarar:	kvener
Bruk	
Tala i:	Noreg
Kvensktalande i alt:	5 000 - 8 000[1]
Rangering:	*106*
Skriftsystem:	Latinsk
Språkkodar	
ISO 639-3:	fkv

Kvensk (på kvensk *kvääni*[2], tidlegare *kainun kieli* eller *kveenin kieli*) er eit finsk-ugrisk språk som òg kan klassifiserast som ein dialekt av finsk. Kvensk er språket til kvenene — ei folkegruppe som er etterkommarar av finnar som innvandra til Troms og Finnmark frå 1600-talet av frå grensedalen mellom Sverige og Finland, Tornedalen, og frå Nord-Finland. Kvensk språk har ein viss status som språk i Porsanger kommune.[3]

I kvenske/finskætta miljø er det mykje diskusjon om ein ynskjer eit eige kvensk skriftspråk eller å halde på det riksfinske som blir lært i skulane i dag.

På eit møte i 2008 vart det vedtatt at skriftspråksnormalen som er under utarbeiding, skal basere seg på eit kompromiss mellom alle dei kvenske dialektene, og samstundes vere ei tilnærming mot meänkieli.[4]

I januar 2006 vart det starta eit studium i kvensk ved universitetet i Tromsø. Studiet går over tre semester, og ein kan studere enkeltemne som kvensk språk og kvensk kultur og litteratur.

Historie

På 1800-talet vart kvenene av norske myndigheiter sett på som viktige i arbeidet med å dyrke opp Finnmark. Frå og med starten av 1900-talet slo Noreg over til ein politikk som gjekk ut på å hindre bruken av kvensk og samisk. Jordsalsloven, Lov av 22. mai 1902 om avhendelse av og bortforpaktning av Statens jord i Finnmark, § 1c sa at «Avhendelse må kun skje til norske statsborgere – som kan tale, læse og skrive det norske sprog og benytte dette til daglig bruk». NRK vart oppretta i 1933. Allereie året etter vart den første NRK-bygde radiosendaren utanfor Oslo opna — og det i Vadsø. Etter oppfordring frå Forsvaret delte NRK ut 50 radioapparat gratis til samar og kvenar i grensestroka mot Finland, så det er ikkje tvil om kva motiva bak denne radiosatsinga var.

I starten av 1990-åra vart det mogleg å ha finsk/kvensk som andrespråk i skolen i dei tre nordlegaste fylka.

Den norske regjeringa erklærte 26. april 2005 at dei såg på kvensk som eit eige språk.

Kjelder

1. ethnologue.com (http://www.ethnologue.com/%5C/15/show_country.asp?name=NO)
2. http://www.kvenskinstitutt.no/nyyheetterit/det-kvenske-navnet-p%C3%A5-spr%C3%A5ket-er-kv%C3%A4%C3%A4ni
3. «Trekulturelle og trespråklige Porsanger» (https://www.porsanger.kommune.no/trekulturelle-og-tresprayklige-porsanger.394137.no.html). Porsanger kommune. 04.10.2016.
4. http://www.kvenskinstitutt.no/beta/sites/default/files/Referat%20fellesm%C3%B8te%20spr%C3%A5kting%20og%20spr%C3%A5kr%C3%A5d%2

Bakgrunnsstoff

Wikimedia Incubator - Wikipedia på **kvensk**

- E-læringsprogram for kvensk (http://oahpa.no/kveeni/)
- E-ordbok for kvensk (http://sanit.oahpa.no/)
- Norske Kveners Forbund - Ruijan kveeniliitto si heimeside (http://kvener.no)
- Kvensk bibliografi (http://www.ub.uit.no/baser/kvensk/index.php)
- Kvensk institutt (http://kvenskinstitutt.no)

v · d · e (https://nn.wikipedia.org/w/index.php?title=Mal:Uralske_spr%C3%A5k&action=edit) **Uralske språk**

Samisk:	akkalasamisk · enaresamisk · kemisamisk · kildinsamisk · lulesamisk · nordsamisk · pitesamisk · skoltesamisk · sørsamisk · tersamisk · umesamisk
Austersjøfinsk	estisk · finsk · ingrisk · karelsk · kvensk · livisk · livvisk · meänkieli · vepsisk · votisk · sørestisk
Mordvinsk	erzia · moksja
Marisk	austmarisk · vestmarisk
Permisk	komi · komipermjakisk · udmurtisk
Ugrisk	khanti · mansi · ungarsk
Samojedisk	enetsisk · juratisk · kamassisk · mator · nganasansk · selkupisk · skogsnenetsisk · tundranenetsisk

Denne språkartikkelen er ei **spire**. Du kan hjelpe Nynorsk Wikipedia gjennom å *utvide han (https://nn.wikipedia.org/w/index.php?title=Kvensk&action=edit)*.

Henta frå «https://nn.wikipedia.org/w/index.php?title=Kvensk&oldid=3178709»

Denne sida vart sist endra den 10. november 2019 kl. 23:22.

All tekst er tilgjengeleg under Creative Commons-lisensen Namngjeving/Del på same vilkåra. Sjå Vilkår for detaljar.